



Lag om ändring i vallagen (2005:837);

utfärdad den 25 januari 2018.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs i fråga om vallagen (2005:837)

dels att 1 kap. 3 §, 2 kap. 1, 9, 16, 17 och 20 §§, 3 kap. 7 §, 4 kap. 23 §, 5 kap. 8 §, 7 kap. 4 och 5 §§, 9 kap. 7 §, 14 kap. 22, 23 och 25 §§ och 15 kap. 5–9 och 13 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 15 kap. 16 §, av följande lydelse.

1 kap.

3 §² Ordinarie val till riksdagen och ordinarie val till landstings- och kommunfullmäktige ska hållas samma dag. Valdag ska vara den andra söndagen i september. Val till Europaparlamentet ska hållas i juni vart femte år. Om Europeiska unionens råd i ett särskilt fall beslutar det, ska valet i stället hållas i april, maj eller juli valåret.

Vid omval till riksdagen bestämmer regeringen vilken dag som ska vara valdag. Vid omval till landstings- och kommunfullmäktige bestämmer den centrala valmyndigheten, efter samråd med länsstyrelsen, vilken dag som ska vara valdag. Ett omval ska hållas så snart det kan ske och senast inom tre månader efter beslut om omval.

Vid extra val enligt 3 kap. 11 § regeringsformen bestämmer regeringen vilken dag som ska vara valdag.

Vid extra val enligt 6 kap. 5 § regeringsformen bestämmer riksdagens talman, efter samråd med den centrala valmyndigheten, vilken dag som ska vara valdag.

Vid extra val enligt 5 kap. 10 § kommunallagen (2017:725) bestämmer landstings- eller kommunfullmäktige, efter samråd med den centrala valmyndigheten och länsstyrelsen, vilken dag som ska vara valdag.

2 kap.

1 § Ett parti som vill registrera sin beteckning ska skriftligen anmäla detta hos den centrala valmyndigheten.

Om anmälan görs senast den sista februari det år då ordinarie val till riksdagen och till landstings- och kommunfullmäktige eller val till Europaparlamentet ska hållas, gäller registreringen från och med det valet.

¹ Prop. 2017/18:38, bet. 2017/18:KU18, rskr. 2017/18:139.

² Senaste lydelse 2017:748.

Om det är fråga om ett extra val ska en anmälan i stället göras senast en vecka efter det att beslutet om valdag har meddelats för att registreringen ska gälla från och med det valet.

9 § Ett parti som vill anmäla samtliga sina kandidater för ett visst val ska skriftligen göra detta hos den centrala valmyndigheten eller, i den utsträckning som regeringen bestämmer, länsstyrelsen.

Tillsammans med anmälan ska partiet lämna en egenhändigt undertecknad förklaring från varje kandidat att han eller hon samtycker till anmälan.

En anmälan av kandidater för ett visst val och en kandidats samtycke till anmälan gäller även för ett omval i det valet. Ett parti får dock ändra en anmälan som har gjorts enligt första stycket.

16 §³ En anmälan om deltagande i val gäller även för omval i det val som anmälan avser.

Ett parti som inte har deltagit i ett val kan inte göra en särskild anmälan om deltagande i ett omval i det valet.

17 §⁴ En anmälan om deltagande i val ska göras senast 30 dagar före valdagen i det val som anmälan avser. Vid extra val ska dock en anmälan som kommer in senare godtas, om den kommer in inom en vecka från beslutet om valdag.

20 §⁵ Den som kandiderar för ett parti som har anmält sitt deltagande i ett val ska skriftligen ha samtyckt till kandidaturen. Ett sådant samtycke ska ges in till den centrala valmyndigheten eller, i den utsträckning som regeringen bestämmer, länsstyrelsen senast fredagen före valdagen.

En förklaring som avses i 9 § andra stycket ska anses som ett samtycke till kandidaturen enligt första stycket för det parti förklaringen avser.

Ett samtycke till kandidaturen för ett parti i ett val gäller även för ett omval i det valet.

3 kap.

7 §⁶ Postnord Group AB ska biträda vid val genom att de lantbrevbärare som är anställda av bolaget ska vara bud enligt bestämmelserna i 7 kap.

Vid val som inte gäller hela landet får den centrala valmyndigheten begränsa Postnord Group AB:s skyldighet enligt första stycket.

4 kap.

23 §⁷ Vid omval ska det i de kommuner som valet gäller finnas röstningslokaler enligt 22 §.

I övriga kommuner ska det finnas minst en röstningslokal enligt 22 § som ger väljarna goda möjligheter att rösta.

³ Senaste lydelse 2014:1384.

⁴ Senaste lydelse 2014:1384.

⁵ Senaste lydelse 2014:1384.

⁶ Paragrafen fick sin nuvarande beteckning genom 2014:301.

⁷ Senaste lydelse 2014:301.

Varje kommun ska senast 32 dagar före valdagen meddela den centrala valmyndigheten var och när röstning inom kommunen kan ske.

SFS 2018:28

5 kap.

8 §⁸ Den centrala valmyndigheten ska upprätta ett röstkort för varje väljare. För väljare som inte har någon känd adress eller som inte är folkbokförda här i landet ska det upprättas röstkort bara om de begär det.

Röstkort som avses i första stycket ska skickas ut i så god tid att de kan beräknas vara väljarna tillhanda senast 18 dagar före valdagen. Vid extra val och omval ska röstkorten i stället skickas ut i så god tid att de kan beräknas vara väljarna tillhanda senast 10 dagar före valdagen.

För varje väljare som inte är folkbokförd här i landet ska den centrala valmyndigheten upprätta ett utlandsröstkort. Sådana röstkort ska skickas till väljarna senast 50 dagar före valdagen. Vid extra val och omval ska röstkorten i stället skickas så snart det är möjligt sedan det har beslutats vilken dag som ska vara valdag.

7 kap.

4 §⁹ Väljare som på grund av sjukdom, funktionsnedsättning eller ålder inte själva kan ta sig till ett röstmottagningsställe får lämna sina valseدلar där genom bud.

Dessutom får följande väljare budrösta:

1. väljare som betjänas av Postnord Group AB:s lantbrevbärare, i den utsträckning som följer av 3 kap. 7 §,
2. väljare som är intagna i häkte,
3. väljare som är intagna i kriminalvårdsanstalt och av säkerhetsskäl inte kan rösta i samma röstningslokal som andra intagna på anstalten.

Budröster ska lämnas i ytterkuvert för budröst.

5 §¹⁰ Följande personer får vara bud:

1. väljarens make eller sambo och väljarens, makens eller sambons barn, barnbarn, föräldrar eller syskon,
2. de som yrkesmässigt eller på liknande sätt ger väljaren vård eller som annars brukar hjälpa väljaren i personliga angelägenheter,
3. lantbrevbärare anställda av Postnord Group AB,
4. anställda vid ett häkte eller en kriminalvårdsanstalt.

Ett bud ska ha fyllt 18 år.

9 kap.

7 § Om det inte finns några hinder mot att ta emot valkuvert, ska röstmottagarna, i väljarens eller budets närvaro, lägga kuverten i valurnan för de valseدلarna gäller och markera detta i röstlängden. Valkuvert som har tagits emot med stöd av 8 kap. 7 a § läggs i valurnan utan att väljaren är närvarande.

⁸ Senaste lydelse 2008:1276.

⁹ Senaste lydelse 2014:301.

¹⁰ Senaste lydelse 2014:301.

I röstlängden ska det anges hur väljarens eller budets identitet har kontrollerats.

14 kap.

22 § Om en ersättare i landstingsfullmäktige har utsetts till ordinarie ledamot, blivit invald i en annan valkrets efter ett omval där eller avgått som ersättare av någon annan orsak, ska länsstyrelsen på anmälan av fullmäktiges ordförande göra nya beräkningar och utse ytterligare en ersättare för varje ledamot som berörs.

Ersättare för en annan ledamot som har utsetts i stället för en ledamot som avgått är de övriga kandidater som skulle ha varit ersättare för den avgångna ledamoten.

Vid beräkningen ska samma beräkning tillämpas som när ersättare utses. Kan någon ersättare inte utses enligt första stycket, utses ingen ersättare.

23 §¹¹ Om en ersättare i kommunfullmäktige har utsetts till ordinarie ledamot, blivit invald i en annan valkrets efter ett omval där eller avgått som ersättare av någon annan orsak, ska länsstyrelsen på anmälan av fullmäktiges ordförande göra nya beräkningar och utse ytterligare en ersättare för varje ledamot som berörs. I de fall antalet ersättare också efter det att ersättare har avgått uppgår till minst det antal som fullmäktige bestämt, ska en ny ersättare utses bara om ledamoten i annat fall skulle komma att sakna ersättare som utsetts för henne eller honom.

Ersättare för en annan ledamot som har utsetts i stället för en ledamot som avgått är de övriga kandidater som skulle ha varit ersättare för den avgångna ledamoten.

Vid beräkningen ska 16 § tillämpas. Kan någon ersättare inte utses enligt första stycket, utses ingen ersättare.

25 § När den centrala valmyndigheten har fördelat mandatet mellan partierna och utsett ledamöter och ersättare, ska valresultatet kungöras genom att det anslås på myndighetens fysiska anslagstavla och publiceras på myndighetens webbplats. Därmed är valet avslutat.

På samma sätt ska det kungöras när nya ledamöter och ersättare har utsetts enligt 18–20 och 24 §§.

I fråga om kungörandet tillämpas lagen (1977:654) om kungörande i mål och ärenden hos myndighet m.m.

15 kap.

5 § Ett överklagande av ett beslut att fastställa utgången av ett val enligt 3 § 4 ska ges in till Valprövningsnämnden.

Ett överklagande av beslut i andra fall ska ges in till den myndighet som har meddelat det överklagade beslutet (beslutsmyndigheten).

6 §¹² Ett överklagande ska ha kommit in till beslutsmyndigheten eller, när det gäller ett överklagande av beslut att fastställa utgången av ett val enligt 3 § 4, till Valprövningsnämnden

1. i ett ärende som avses i 3 § 1 samt 3 a och b: senast inom tre veckor från den dag det överklagade beslutet kungjordes eller, om beslutet inte har kungjorts, inom tre veckor från den dag klaganden fick del av beslutet,

2. i ett ärende som avses i 3 § 2: senast onsdagen före valdagen,

3. i ett ärende som avses i 3 § 3 c: senast inom tre veckor från den dag klaganden fick del av beslutet,

4. i ett ärende som avses i 3 § 3 d: senast inom en vecka från den dag det överklagade beslutet kungjordes eller, om beslutet inte har kungjorts, inom en vecka från den dag klaganden fick del av beslutet,

5. i ett ärende som avses i 3 § 4: tidigast dagen efter valdagen och senast inom tio dagar efter det att valet avslutades eller, om överklagandet gäller beslut om att utse nya ledamöter eller ersättare enligt 14 kap. 18–24 §§, inom tio dagar efter det att sammanräkningen avslutades.

Det är Valprövningsnämnden som avgör om överklagandet har kommit in i rätt tid.

7 § Om ett överklagande som ska ges in till beslutsmyndigheten har kommit in till Valprövningsnämnden inom överklagandetiden, ska det tas upp till prövning även om skrivelsen med överklagandet inte har kommit till beslutsmyndigheten i tid.

Om ett överklagande av ett beslut att fastställa utgången av ett val enligt 3 § 4 har kommit in till beslutsmyndigheten inom överklagandetiden, ska det tas upp till prövning även om skrivelsen med överklagandet inte har kommit till Valprövningsnämnden i tid.

8 § I de ärenden som avses i 3 § 4 ska samtliga överklaganden på en gång kungöras genom att de anslås på Valprövningsnämndens fysiska anslagstavla och publiceras på nämndens webbplats snarast möjligt efter att tiden för överklagande har gått ut. I fråga om kungörandet tillämpas lagen (1977:654) om kungörande i mål och ärenden hos myndighet m.m.

Beslutsmyndigheten ska skyndsamt till Valprövningsnämnden överlämna de överklaganden av beslut om att utse nya ledamöter eller ersättare enligt 14 kap. 18–24 §§ som har kommit in till beslutsmyndigheten.

9 § Beslutsmyndigheten ska skyndsamt till Valprövningsnämnden yttra sig över de överklaganden som den överlämnar till nämnden.

13 § Valprövningsnämnden ska upphäva ett val i den omfattning som det behövs och besluta om omval i den berörda valkretsen

1. om det vid förberedande och genomförande av valet som en myndighet svarar för har förekommit någon avvikelse från föreskriven ordning, eller

2. om någon har hindrat röstningen, förvanskat lämnade röster eller otillbörligen verkat vid valet på något annat sätt.

Om rättelse kan åstadkommas genom förnyad sammanräkning eller någon annan sådan mindre ingripande åtgärd, ska nämnden i stället uppdra åt beslutsmyndigheten att vidta en sådan rättelse.

¹² Senaste lydelse 2014:1384.

Rättelse enligt första eller andra stycket ska ske bara om det med fog kan antas att vad som förekommit har inverkat på valutgången.

Ett omval till riksdagen, landstingsfullmäktige eller kommunfullmäktige avser endast det antal fasta mandat och utjämningsmandat som tilldelades den eller de valkretsar som är berörda vid det upphävda valet.

16 § I fråga om beslut som får överklagas enligt detta kapitel tillämpas inte bestämmelserna i 27 och 28 §§ förvaltningslagen (1986:223).

1. Denna lag träder i kraft den 1 mars 2018.

2. Lagen tillämpas första gången inför och vid ordinarie val till riksdagen, landstingsfullmäktige och kommunfullmäktige 2018.

På regeringens vägnar

MORGAN JOHANSSON

Mathias Säfsten
(Justitiedepartementet)